

Světový knihovnický a informační kongres a 78. výroční konference IFLA

11. až 18. srpna 2012, Helsinky, Finsko

Zpráva ze zahraniční cesty

Motto kongresu: *Libraries new! - Inspiring, Surprising, Empowering*

Program kongresu IFLA probíhal paralelně v mnoha jednacích sálech. Vybrala jsem si a účastnila jsem se především prezentací, které se věnovaly problémům akademických a vědeckých knihoven, ale také jsem navštívila zasedání, které připravil výbor FAIFE (Free Access to Information and Freedom of Expression) a zaujala mě přednáška Paula Sturges (Loughborough University, United Kingdom) na téma etického kodexu pro knihovny a informační pracovníky.

V rámci sekce *Marketing of rare and special collections in digital age - Rare Books and Manuscripts* mne zaujal příspěvek D. Greena z University of St. Andrews, United Kingdom *Utilizing social media to promote Special Collections: What works and what doesn't*, ve kterém se zamýšlel nad problematikou, jak můžeme my, jako profesionálové, pro komunikaci s vědci a výzkumnými pracovníky využívat potenciál nových společenských sdělovacích prostředků. Přednáška na téma *The Scholar / Librarian goes digital: new times require new skills and aptitudes* od Gallian M. McCombs (Central University Libraries at Southern Methodist University, Dallas, Texas, USA) byla pro mne přínosná v tom, že jsem si uvědomila, že vedoucí pracovníci akademických knihoven musí mít, mimo jiné, dovednosti a schopnosti, které jim umožní uspět v 21. století, musí hrát vedoucí úlohu v měnícím se akademickém prostředí, musí umět stanovit a rozvíjet vizi knihovny právě s ohledem na digitální věk a v něm měnící se informační potřeby svých uživatelů a nabídnout jim inovativní způsoby pro zpřístupňování a využívání elektronických zdrojů.

V sekci *Storage and repositories: new preservation and access strategies - Preservation and Conservation Programme (PAC)* zazněl zajímavý příspěvek *The changing face of storage at the British Library* (Deborah Novotny, Collection Care, The British Library, London, United Kingdom) o přípravě nových prostor a nutnosti jejich uzpůsobení pro vhodné uchovávání rozličných typů dokumentů (knihy, mapy, obrazy apod.). O způsobu uchovávání a zpřístupňování národního digitálního fondu Nizozemí informovala v příspěvku *Moving to new digital storage: migrating and reloading collections* Tanja de Boer, Matthijs van Otegem (Royal Library/Koninklijke Bibliotheek, The Hague, Netherlands).

V sekci *Usability and accessibility - the mobile challenge - Information Technology with Library and Research Services for Parliaments* jsem si pro zajímavost vybrala příspěvek *House of Lords Library - looking to a mobile future* (Shorayne Fairweather and Anne Maskell, House of Lords Library, London, United Kingdom). Byla představena studie, která zkoumá výhody a dopad mobilních služeb, které knihovna nabízí, nasazení on-line komunikace pomocí parlamentního intranetu, webové stránky parlament a sociální sítě YouTube a Twitter.

V sekce *The role of libraries in data curation, access and preservation: an international perspective – Science and Technology Libraries* zazněly příspěvky převážně z Evropy (jeden příspěvek z USA a Kanady). Byly převážně prezentovány výsledky studií na jednotlivých univerzitách, ve kterých se mimo jiné hledala i odpověď na otázku, jakou roli hrají a mají hrát akademické knihovny v oblasti zpřístupňování a uchovávání dat z oblasti vědy a výzkumu. Základní studie byla provedena ve spolupráci s Nestor a D-Grid GmbH v Německu. Byla zdůrazněna potřeba stanovení institucionálních (univerzitní) politik a pravidel pro ukládání vědeckých dat, vybudování servisní infrastruktury pro propojení publikací (otevřený, trvalý přístup k primárním datům) s daty na webu Průzkum byl zaměřen na jedenáct oborů, včetně humanitních oborů a společenských věd. Stěžejní termín dané problematiky je *curation / digital curation* - udržení ověřených dat jak pro současnost, tak pro budoucnost s velkým důrazem na integritu, důvěryhodnost, úplnost, kvalitu, vyhledatelnost a dodržení vlastnických práv pro další jejich využití. Velký důraz je rovněž kladen na popisná metadata a jejich provenance. Právě v oblasti metadat by knihovny, které jsou v těsném spojení s vědci, měly hrát svoji roli. Akademické knihovny mohou být místem, kde se zakládají a zpřístupňují datové služby, které zahrnují správu výzkumných dat (výběr, ochrana, uchování) a správu metadat (tvorba a konverze). Americké a kanadské akademické knihovny mají vypracovanou studii, jak mohou být knihovníci zapojeni v oblasti *data curation / digital curation*.

Navštívila jsem také Poster Sessins, která byla velmi rozsáhlá a zahrnovala postery z celého světa. Dále jsem přijala pozvání na setkání se společností IEEE, kde byl představen nový program IEEE English for Engineering - online anglická komunikace pro inženýry.

Zúčastnila jsem se také jednání Sekce národních asociací. Prezidentka IFLA Ingrid Parent zhodnotila první rok svého dvouletého funkčního období, pro které si stanovila téma *Libraries: A Force for Change* a dotkla se naplňování klíčových aktivit pro léta 2011-2012 v oblasti vlivu knihoven na život společnosti, zvyšování jejich prestiže a potřeby. Podrobné informace o klíčových aktivitách na léta 2011-2012 jsou dostupné na webových stránkách IFLA¹. Fiona Bradley představila program podporující budování silných národních asociací.²

78. výroční konference IFLA schválila zprávu prezidentky, výkonné ředitelky a zprávu o hospodaření. Další ročník výroční konference a kongresu IFLA bude v roce 2013 v Singapuru.

PhDr. Marta Machytková

¹ <http://www.ifla.org/strategic-plan/key-initiatives>

² <http://www.ifla.org/bsla>